

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1944 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om pension åt två vid polisväsendet anställda personer.

I nedannämnda till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisade motioner ha förslag framställts *dels* i fråga om fyllnadspension av statsmedel åt kriminalöverkonstapeln David Natanael Skog, *dels ock* angående bidrag av statsmedel till pensionering av förre fjärdingsmannen Johan Andersson.

I fråga om motiveringen för de väckta förslagen får utskottet, i den mån ej redogörelse härför lämnas i det följande, hänvisa till motionerna.

1:o.

Kriminalöverkonstapeln David Natanael Skog. I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 17 av herrar *Petersson, Emil, och Berg, Robert*, samt den andra inom andra kammaren under nr 42 av herr *Törnkvist* jämte tre av kammarens övriga ledamöter, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att kriminalöverkonstapeln David Natanael Skog i Karlskrona må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning som kriminalöverkonstapel, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 445 kronor jämte därå utgående tillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för f. d. befattningshavare i statens tjänst».

Av handlingarna inhämtas,

att Skog är född den 9 maj 1883 och således nära 61 år gammal;

att han under tiden 1 december 1904—30 april 1908 varit anställd såsom reservkonstapel i Karlskrona;

att han tjänstgjort såsom polisuppsyningsman i Lyckeby under tiden 1 maj 1908—31 december 1925, vid vilken sistnämnda tidpunkt han på grund av förestående omorganisation av polisväsendet utan egen ansökan överfördes till kriminalpolisen i Karlskrona i och för fullgörande av kriminalpolitjänst huvudsakligen utom staden;

att han därefter tjänstgjort vid kriminalpolisen i Karlskrona;

att han den 1 januari 1933, med bibehållande av anställningen vid Karlskrona stads poliskår, överförts till den nyinrättade statspolisen;

Bihang till riksdagens protokoll 1944. 8 saml. Nr 26.

att han på grund av sin tjänstgöring vid Karlskrona stads poliskår är berättigad till en avkortad pension av 2 338 kronor 56 öre per år, motsvarande $\frac{21}{25}$ av hel pension, 2 784 kronor;

samt att hans sammanlagda pensionsförmåner från staden, inberäknat rörligt tillägg och kristillägg, vid nuvarande index komma att uppgå till 3 590 kronor 70 öre eller 658 kronor 85 öre mindre än om hel pension utgått.

I en den 25 februari 1943 dagtecknad skrift anhöll Skog hos länsstyrelsen i Blekinge län att vid avgång från sin tjänst få sig tillerkänd pension av statsmedel på grund av förenämnda tjänstgöring såsom polisuppsyningsman i Lyckeby med sådant belopp, att hans sammanlagda pensionsförmåner komme att uppgå till minst vad som utginge i pension vid fullt antal tjänstår.

I häröver avgivet utlåtande till Kungl. Maj:t förordade länsstyrelsen bifall till ansökningen. Länsstyrelsen framhöll emellertid, att statsverket bidragit allenast med hälften av Skogs avlöning såsom polisuppsyningsman och att det fördenskull kunde ifrågasättas, huruvida icke statsbidrag borde utgå med endast hälften av den ifrågasatta fyllnadspensionen.

Statskontoret anförde i avgivet utlåtande följande:

Enligt statskontorets mening kan den omständigheten, att kriminalöverkonstapeln Skog före sin anställning vid Karlskrona stads poliskår under en följd av år innehaft polisuppsyningsmannabefattning i Lyckeby och därvid uppburit avlöning, vilken bestritts delvis av statsmedel, icke anses utgöra tillräckligt skäl för statsverket att bevilja honom särskild pension såsom kompensation för att han i sin anställning hos Karlskrona stad icke kan erhålla för hel pension erforderligt antal tjänstår. Ämbetsverket får alltså avstyrka bifall till framställningen.

Genom beslut den 10 december 1943 fann Kungl. Maj:t den gjorda ansökningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Såsom stöd för det i de nu föreliggande *motionerna* väckta yrkandet anføres, att Skogs polisuppsyningsmannatjänst varit synnerligen krävande och tagit hela hans tid i anspråk. Härjämte åberopas, att riksdagen tidigare beviljat statsbidrag till pensionering av två polismän i Blekinge län, nämligen polisuppsyningsmannen Anders Prawitz och poliskonstapeln Karl Gustaf Thorssell.

Utskottet. Av den lämnade redogörelsen framgår, att Skog i egenskap av kriminalöverkonstapel i Karlskrona stad är tillförsäkrad rätt att vid avgång från sin tjänst uppbära en avkortad pension av i runt tal 3 600 kronor per år, inklusive tilläggsförmåner. Det i *motionerna* väckta förslaget avser, att Skog skulle på grund av tidigare tjänstgöring såsom polisuppsyningsman tillerkännas pension av statsmedel till sådant belopp, att hans totala pensionsförmåner komme att motsvara hel tjänstepension. Utskottet vill i anledning härav erinra, att den av Skog innehavda befattningen såsom polisuppsynings-

man, vilken allenast till hälften avlönats av statsmedel, icke varit förenad med pensionsrätt. Såsom förutsättning för beviljande av riksdagspension i sådana fall, då pensionsrätt ej förelegat, har i allmänhet gällt, att vederbörande varit i behov av understöd och att rätt till pension på grund av annan anställning saknats. Vid sådant förhållande anser sig utskottet icke kunna tillstyrka, att i förevarande fall fyllnadspension skulle beviljas av staten. Frågan härom har för övrigt redan prövats av Kungl. Maj:t utan att föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Vad angår de i motionerna åberopade fallen Prawitz och Thorssell, vill utskottet upplysningsvis meddela, att dessa, på framställning av Kungl. Maj:t, enligt beslut av 1926 års riksdag (bankoutsk. utl. nr 24, p. 46 och 47) efter en tjänstetid av respektive 36 och 30 tjänstår erhöilo en årlig statspension, exklusive dyrtidstillägg, av 1 032 kronor vardera under villkor, att pension till lika stort belopp utginge från landsting, kommuner eller enskilda.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motioner I: 17 och II: 42 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

2:o.

Förre extra fjärdingsmannen Johan Ludvig Andersson. I motion II: 212 hemställa herrar *Ericsson* i Kinna och *Andersson* i Hyssna, »att riksdagen måtte bevilja förre fjärdingsmannen Johan Andersson en årlig pension å 200 kronor räknat från och med den 1 januari 1942, under villkor att pension till minst samma belopp för år utgår från Horreds kommun».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 24 december 1887 och således 56 år gammal;

att han under tiden 1 januari 1921—31 december 1931 bestritt tjänstgöring såsom extra fjärdingsman inom Horreds socken;

att han efter den nya polisorganisationens ikraftträdande från och med den 1 januari 1932 erhöil anställning såsom extra fjärdingsman i Horreds sockens polisdistrikt, vilken anställning han innehåft till och med den 28 februari 1941, då Horreds, Istorps och Öxnevalla kommuner sammanslogos till ett polisdistrikt;

att hans inkomst av tjänsten, som under de fem sista åren före polisorganisationens genomförande, åren 1927—1931, utgjort i medeltal 410 kronor per år, under ett vart av åren 1937—1940 uppgått till 800 kronor;

att han är ägare till en mindre till 3 000 kronor taxerad jordbruksfastighet, vilken besväras av in-teckningar för 1 500 kronor;

samt att han i övrigt är i avsaknad av medel för sitt uppehälle.

Enligt beslut av 1938 års riksdag (bankoutskottets utlåtande nr 33) utgår statsbidrag till pensionering av fjärdingsmän, vilkas entledigande skett i anledning av den nya polisorganisationens införande i kommunen (1925 års polislag), under följande huvudsakliga villkor. Vederbörande skall vid tidpunkten för polisorganisationens genomförande ha uppnått en levnadsålder av 50 år samt under sammanlagt minst 15 år ha innehaft anställning såsom fjärdingsman. Fjärdingsmannaanställningen skall hava utgjort vederbörandes huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla. Behov av understöd skall föreligga, så att fjärdingsmannen icke utan sådan pension, som här avses, äger skäligen bärgning. Statsbidraget utgår med två tredjedelar av medellönen under de fem sista åren före polisorganisationens genomförande i kommunen, om anställningstiden uppgått till 25 år eller därutöver, med hälften av medellönen, om anställningstiden uppgått till 20 men icke 25 år, samt med två femtedelar av medellönen, om anställningstiden uppgått till 15 men ej 20 år.

I skrivelse till länsstyrelsen i Älvsborgs län den 27 december 1941 meddelade *kommunalfullmäktige i Horred*, att fullmäktige beslutat att från och med år 1942 anslå ett belopp av 400 kronor per år till Anderssons pensionering under förutsättning, att staten bidroge med halva beloppet. I anslutning härtill hemställde fullmäktige om statsbidrag till pensioneringen med 200 kronor per år.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet tillstyrkte *länsstyrelsen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 januari 1942 bifall till kommunens framställning.

I avgivet utlåtande i ärendet den 14 februari 1942 anförde *statskontoret*, att då Anderssons entledigande icke skett i anledning av den nya polisorganisationens införande i Horreds kommun, vore de av 1938 års riksdag godkända grunderna för beviljande av statsbidrag till pensionering av vissa fjärdingsmän i förevarande fall icke tillämpliga. Vid sådant förhållande och då förutsättningar för bidrag från statens sida till pensionering av Andersson i enlighet med stadgandet i 15 § 3 punkten i lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket ej heller förelåge, avstyrkte statskontoret bifall till framställningen.

Genom beslut den 24 april 1942 fann *Kungl. Maj:t* ifrågavarande framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Utskottet. Såsom statskontoret framhållit, har Anderssons entledigande icke skett i anledning av den nya polisorganisationens genomförande från och med år 1932 inom Horreds kommun. Enär de av 1938 års riksdag godkända grunderna för beviljande av statsbidrag till pensionering av vissa fjärdingsmän således icke äro tillämpliga i förevarande fall, har en hos Kungl. Maj:t gjord framställning om dylikt statsbidrag lämnats utan bifall. Vid sådant förhållande och då utskottet icke är berett att förorda ett utsträckande av de

förutsättningar, under vilka statsbidrag må utgå till pensionering av förutvarande fjärdingsmän, får utskottet avstyrka bifall till motionen.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 212 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 mars 1944.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar *Åkerberg, Sandén, Sundvik, Sylwan, Leander, Johansson* i Fårekulla och *Ljungdahl*;

från andra kammaren: herrar *Svedman, Paulsen, Andersson* i Falkenberg, *Andersson* i Munkaljungby, *Sundberg, Persson* i Norrby, fru *Humla* och herr *Skagerlund*.
